

Latweefchii Awises.

Nr. 33.

Zettortdeenâ 15. August

1857.

Awischu-sinnas.

No Rihgas juhmallas. Schi gaddâ Dubbultös, Mellufchöö, Kaugerös un zittös zeemös wiffas mahjas un nammî pilni ar Kungeem kas juhre masgajahs. Igaddus taisa wehl jaunus — zittus itt lepnus un smukkus nammus un gaddahs Kungi kas tohs ihe, jebchu aplam dahrgi jamaksa. Zaurzaurim warr rehkinahf ka 40—50 rubl. f. ihres jamaksa par 4—6 neddelahm bahdu laikâ. Gan irr nammî kas itt stalti taifiti, bet tad arri aemm 100—200 rubl. par to bahdu laiku. Tee zitti nammî tikkai no struhgas plankahm weegli un ahtri faktroauti, bet peln labbu iheru. Sakkâ ka schinni gaddâ lihds 6 tuhktoschi zilivelu effohf schinni juhmallâ, un zit tad nu wehl to, kas turpu eet islusteest us pahri deenahm; jo ikdeenas eet un nahk 2 leeli un 1 mass dampkuggis no Rihgas us Dubbulteem un 1 dampkuggis no Zelgawas us Dubbulteem un nekad ne truhkf brauzeju fcheem 4 kuggeem. Ja tikkai ikkram kuggim ikdeenas irr 50 brauzeju, tad jau 200 zilvelu buhtu, kas ikdeenas schurp turp eet, bet mu ar teem leeleem kuggeem daschu deenu arri eet lihds 200 us reisi. Dubbultös irr dsihwe ka leelâ lepnâ pilfatâ, jo tur irr balles un wiffadas islusteschanahs, tapat arri eet pa Mallufchem un Alfarös,^{*)} Kaugerös un Bigaun-zeemâ tik lepni jaw neeet, bet arri dsihwe labba ja tikkai irr naudas. Semmenekki tur peln weegli un ahtri leelu naudu, gan ar faweeem nammeem, lohpeem un dahrseem, gan ar faweeem firgeom, ko ikdeenas Kungeem

isihre un bes puhs rubbula jaw nedohd, ja tik firgam kahjas bij japaustina. Nemm un plehch Kungeem to naudu ka tihri brihnumis redseht un dsirdeht, zit weegli teem ta nauda nahk rohkas. Teiksi, tad nu schee juhmallneeki baggati laudis? Ne finnas! leela puse tihri nabbagi. Jo weegli teem ta nauda bahdu laikâ nahk, jo ahtri tee to naudu atkal istehre, ischkehrde, fadser, ar fahrtehm istrumpe, un ar neeka stahti iskaifina — un par pahri mehnescheem ne finnas ne effohf no tahs nauvas un tad baddâ kaulus kremmoht. Ta mannim zitti no scheem laudim paschi stahstijuschi — ne finnu woi teesa. Ta jaw eet, kad nauda naw pelnita ar karsteem waiga swedreem un ar Deewa luhgchanahm! — Ja una Rewisone irr sahkupees; tadeht lai nu ikkatrs pats gahda, ka pee laika taptu peerakstihits ka likkumi parwehl, lai pehz ne nahk pee leelas strahpes. — Parise taggad teesa kahdus 4 woi 5 behglus un wasankus no Italias, kas no zitteem Italias behgfeem muzzinati un mahziti, us Parisi bij nahkuschi Sprantschu Keiseru isdewigâ laikâ no kaut. Lad ta rasbaineeki, kas par naudu derreti tahdu brefmas un wella darbu gattawi padarriht! Pilnigu teefu nu gan dabbuhs. Sprantschu Keisers ar sawu Keisereeni schinnis deenâs atkal bijuschi Enlenderu semme fehrst pee Kehnineemes Viktorias. Bes kahdas leelas stahtes tur bijuschi, tikkai ka draugi un kaimi ai un tad pahrbraukuschi Parise. — Ar Turkeem atkal eet schâ ta. Moldawâ um Wallakajâ. kur pehz ta meera spreediuma ja-eetaifa jauni likkumi un jauna semmes waldischana, Turku Keisera weetneeks ne labbi un laudim pahri darrijis. Lad nu

^{*)} Alfarös manna seewa un behni scho gadd masgajusches un es pa deenahm biju pee tahn fehrt. — S. 3.

mu hfu un Sprantschu Keisers, Pruhfchu un Sardinjeru Kehnisch prassa, lai to leetu riktigi atkal pahrtaisa, bet Eistreikeris un Calenderis to negribb un mussina Turku, lai ne klaus. Tad nu Sprantschu weetneeks Konstantinopel teizis, ka eeschoht tuhdal us mahjahm ja nelauzhis un fakka, ka irr tee 3 tapat darrischoht. Redsehs ka nu to leetu beigs. Warr buht ka tamdehl Napoleons buhs bijis pee Calenderu Kehnineenes isrunatees, lai zaur to nezeltahs eenails ar Calendereem. — No Indijas nu lassam pohsta leetas. Indijeru dumpineeki darra neteizamus warra darbus pee Calendereem un zitteem kristiteem laudim. Mohza tohs fanemtus Calenderu wirsneckus ar wissadu waijachanu un fahpehm. Nemm winna feewas un metas preefsch winna azzim ar wissadu beskaunibu un neteizameem warras darbeem mohzih un nomaitah, tad behrnus mohza, faplehsch gabbalos, fakappa nabbadfinus un rahda wezzakeem lohzelinu gabbalus, beidsoht apkauj irr tohs wezzakus un tad winna galwas ness apkahrt us schlehpem un meeitem us-sprausstus un dohd funneem un swehreem winnu meefas apehst. Ta darra pagani un Turku-tizzigee Indija. Bet tad nu arri Calenderu wirsnecki un saldati, kur teem wirsrohla paleek, arri jo neschehligi teem makfa. Kad kahdu dumpineeku pulku uswarrejusch, jeb manna ka kahda regimente jau taifahs us dumpi, tad tohs padohmadeweius fanehmu-schi leek teesä, tohs zittus faschauj neschehligi ar leelugabalu kartehftsheem! Kas kriht, lai kriht, kas warr isbehgt, lai behg. Bet nu tohs zittus, kad teesa spreesta, fawedd pilfata preefschä, fa-aizina laudis un ustaijischi leelas karratas, tohs woi pa dutsheem pakarr, woi arri pee ikkatra leela-gabbala muttes peefenn tahdu dumpineeku un nu tik schauj, ta ka meefas lohzelki skreen pa gaifu ka ruzzupis, ko besdeewigs puifis us dehlinu uslizzis un ar nuhju fittis gaisä usdsenn. Affini, farnes, sagrausti kauli un galkas gab-

bali ween ar pulwera smakku atleek no scheem nelaimigeem Indijereem. Bahli ka krihts un drebbedami aiseet nabbagi laudis, kam tahdas breesmas ar azzim bij jareds un kas warr buht teem bijuschi brahli, mahfas, wezzaki jeb raddi un draugi!! Wai Deewin! Lai Deewis irr schehligs un pasarga ikkatri semmi un weetu no karra un dumpja!! Redsehs ko tahdas breesmigas pahrmazifchanas palihdsehs; jodisrd, ka Indijeri labbu laiku jau effoh gattawi bijuschi prett Calendereem zeltees, un ka pa wissu Indiju dumpineekem sinnataji effoh. Us Indijas deenas-widdus pufi wehl stahw meerigi. Calenderi taggad gribb suhtiht ne 25 tuhkfst., bet nu 50 tuhkfst. salvatus us Indiju.

S—3.

* Sihdes taurinsch.

2.

Taurian pulks sortu. No scheem zitti skreij jo labprahrt pa deenu, zitti jo labprahrt watkarä, atkal zitteem patihk street pa naiki. Starp scheem pehdejeem irr sihdes taurinsch, kas no isskattishanas gan ne rahdahs par warru jaukä apgehrbä, — bet jo labbaki zilwekus gehrbj jauki jo jauki. Ne buhtu ne kahdas sihschu drehbes, kamsohli, kleites, lakkati, bantes un paweddeni. ja minnehts tauriansch ne buhtu, ko ne fauzam par sihdes taurian tapehz ka winsch pats sihschu-apgehrbä, bet tapehz ka behrni tam, kas pirmus sihdes paweddeninus wehrpj. Taurinsch pats naw leels augumä; garrumä tam istruhfst no zolla festa dalka, ar islaisteem spahrneem plattumä buhs gan drihs diwi zolli, refna meefas un spahrni balgani, bet mahtitei us galwas pufi wirfspahrni pa pufi pellehk dseltani, kamehr tehwinam tik pahris plattu tahdu pellehk dseltanu strihpu pahri par balganeem wirfspahrneem. — Dej mahtitei padseltenus pautianus (ohlinas) trihsfimtus un ja dauds peezfimtus — (bet ne pa tuhkfstoscheem ka

Usias isstahstischana zaur miffeschanu eelkts), kas pehzak paleek pellehki. — Schee pautini pa ruddeni dehti, ja dsestrâ weetâ winnus glabba, turrahs pa mehnescheem, ja gribb, pa aston mehnescheem. Pawaffara, Maij mehnesi no winneem islibsch ar aston kahju pahreem masi kahpurini (tahrpini) kas usturrahs no sawada kohka jaunahm lappinahm. Ittin kahrigi winni ehdin ehd, un zaur tam augtin aug, lihds kamehr pilnam augufchi gan drihs trihs zollu garri un behrna pirksta refnumâ, balgan pellehki ar tumschahm plekkehym un strihpahm. Nu kahpureem wairs netihk ehst, un taisahs winni eet dusfeht kâ nahwes meedsinâ, no kâ warroht pehzak zeltees jaunâ buhschanâ par spahrnoteem taurineem. Us tam kahpuris pataifa pats gultu, drohfschu un filtu, kâ fahrzianu, fewim apkahrt. Mekle fewim kahdu weetu starp kohka lappahm, woi fillu puddurina; tur sahk fewi aptiht ar smalku jo smalku paweddenianu, kas ihsti apraudsichts dubbults, un palek arween weenâ gabbala, — un tik gudri kahpuris finn arbotees ar scho sawu paweddenu, fo iswelk zaur sawu mutti no sawadas feekalas kas tam eekschâs, — kâ wehrpeja ar farveem pirksteem, rattineem un spohli to ne spehj, — jo eeweprj pats fewi tâ kâ wissapkahrt kahrtu us kahrtas, un ka, kâd miheksta sibschu gultina gattawa, iswehrpts paweddens dewiawmits trihs-desmits pehdu garfch. Us scho darbu kahpuram waihaga diwi lihds trim deenahm. Pee-kuffis nu apgullahs itt klußu. Schi kahpura gultina, ahrpuffe jo miheksta ne kâ eekschpuffe, kahdu pufsohtru zollu garra un widdu zollu refna, isflattahs kâ leela sible jeb ohsola ahbols, woi kâ kukkanisch, un fauz to par koko nu. Zitteem kahpureem tee kokoni balti, zitteem dselteni.

Tur eekschâ nu kahpuris pamaggam pahrewhrschahs, apwilzees peekta deenâ ar ahdu kas paleek zeeta un dseltenbruhna, un isflattahs pats tad gan drihs kâ zeetôs autôs eetihts, no kurreem tam gallâ jaiskuhnojahs, — nu

gan warr to faukt par lelliti. No tahs deenas, kur kahpuris sahze taifiht sawu gultu, pahreer trihs neddelas, — tad, gattawis us jaunu dsihwoschanu. No kokona tai gallâ, kur wehrpjums jo masak zeets, kuhnus isfchlehes islauschahs, — eefahkumâ, ahrâ tappis, gan wehl tupp ka fakturppis, bet pamaggam dwaschu eewilzis, dwaschu eedseenn wissfmalka-keem ahderineem, zaur fo uspuhfchahs spahrni nu isplefchahs, un raibums paleek redsams. Taurisch gattawis tahds kâ eefahkumâ to nosihmeja, — un drihs arri augligs. — Bet zaur tam kâ taurisch islauschahs ahrâ, kokonam weenâ gallâ zaurums, paweddens dauds gabbalds puscam, un ne warr wairs weffelu paweddenu nospohleht. Un to weffelu paweddenu tatschu gribb tee, kas kahpuris kohpj un audsina fewim par labbeem augteem un pelneem. Tadehl ne gaiba lihds kamehr kahpuris, kas eeweprj, paleek par gattawu taurianu, bet jaw preefch tam, — nabbaga gulletajam gallu darra, — eeschauj kokonus krahfnî kas naw par dauds karsts, bet gan zaur sawu karstumu nonahwe kokona eedsihwotaju, — woi arri leek kokonu karsta faule, kas tam tikpatt par pohstu. Tik ween waffles deht kahdus kokonus pamett, tai taurianu no tam zeltahs. Tohs zittus kokonus eleekt wannâ ar kahrstu uhdeni, tad ar sawadu fuselli fanemm no kokoneem kahdus paweddenianus (pa tschereem) kohpâ us ween u paweddeni, fo laisch us spohli, — un, kâ nu gribb paweddeni smalkaku woi rupjaku faschlethinh, tad atkal no schahm spohlehm kahdus paweddenus laisch kohpâ par weenu us tihtawu. Sabrihnojahs skattotees kâ daschâ weetâ eet ar scho darbu, — tad tur reds spohles pa simteneem pat pa tubekstoschahm, kas lihds ar tihtawahm wissas kustahs un greeschahs un klabrina, un rettam tik kahdu zilweku klah, — behru woi feewischku, — jo dsennams spehks dauds weetâs ne irr zaur zilweku rohlahm, bet gan zaur uhdeni, gan zaur dampmaschinehm.

Mihklas usminneschana no Nr. 32. irr:
 „Mihklas.“

Sluddinaschanas.

Skrundes Kohjeneeku fainneekam Jannani Berčam us zella no Mihgas us Zelgawu, tai 12tā Juhlijā nafti no Skuijas krohga stedellehm, issaqts tunischi behrs ūrgs, abbas palkal kahjas lihds wehſſcham bassas, frehpes melnas, widdeju ūrgs, 8 gaddus wezs, lihds 60 rubl. wehrts. Sagtu pehdas eet us Zelgawu. Kas flaidras finnas warr doht, kā ūrgs irr dabbnjams, dabbnhs 10 ūdr. rubl.

Wahnes (Sahrzenes) Illehnu fainneekam nafti tai 16tā Juhlijā no gannibas nosagts melns 5 gaddu wezzs ūrgs, 40 rubl. wehrts, mehren no auguma, bes nekahdahm redsamahm ūhmebm, tik kad winau jahda tad winsch ibd. Svešchu mahju ūenna plahweji ap ūfse nafti redsejuschi vibru ar to ūrku meschā us Kabilles pufi eejahjam; bet dohmajuschi, ka tas paſchu mahju zilwels effot. Kas flaidru finnu par ūho ūrku warr ūkapeht, dabbu. peenahfamu pateizibas maſku. 1

Taunpils muischas waldischana darra finnamu, fa Taunpils ūrku, ko lihds ūdim 12tā August turreja, ūchimū gaddā weenu neddelu febbaku, tas irr tai 19tā Augustā turrehs. Taunpills, 17. Juhli 1857. 1

(Nr. 35.)

Labbibas un prezzi ūrkus Rihgā tai 12. August un Leepajā tai 10. August 1857 gaddā.

M a k f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		M a k f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tſchetw. (1 puhru) ūrdu . 225 —	2	50	1	90	1/2 puddu (20 mahrz.) dſeljes	—	80	—	90
1/3 " (1 ") ūweefchu 325 —	3	50	3	50	1/2 " (20 ") tabala	1	70	—	—
1/3 " (1 ") ūmeeschu 200 —	2	15	1	80	1/2 " (20 ") ūchkihtu appiu	1	—	2	50
1/3 " (1 ") ūusu . 110 —	1	15	1	—	1/2 " (20 ") ūchah. ūuhku gall.	1	80	—	—
1/3 " (1 ") ūtrau . 250 —	2	75	—	—	1/2 " (20 ") ūfrohna linnu	1	75	2	—
1/3 " (1 ") ūrupju ūrdu milt.	2	30	2	—	1/2 " (20 ") ūbrakka linnu	1	40	1	—
1/3 " (1 ") ūbihdeletu "	2	90	3	—	1 ūuzzu linnu ūehklu	6	lihds	9	—
1/3 " (1 ") ūweefchu mil.	4	50	4	—	1 " ūillku	—	13	50	13
1/3 " (1 ") ūmeeschu ūputraim.	3	—	—	—	10 ūuddu ūarkanas ūahlē	—	5	—	5
10 ūuddu (1 birkaru) ūenna . . .	4	50	—	—	10 " ūalatas ūupjas ūahlē	—	5	—	4
1/2 " (20 mahrz.) ūweestia —	3	40	3	20	10 " ūmalkas "	—	5	—	4

Leepajā lihds 7. August d. atnahf.: 98 ūuggi un isgahj. 100. Rihgā lihds 12. August atnahf.: 1123 ūuggi un isgahj. 1020. Atnahkuschi: 595 ūtruhgas un 3120 ūlohti.

B r i h w d r i ē k e h t.

No juhmas-gubernements augstas waldischanas pusses: Ganzlei-Director W. Gruner, stellv. Censor. Zelgawa, tai 13. August 1857.
 No. 151.

Pee jauna wilks.

Tas kantoris „Jauna is wilks,“ — Zelgava, Kattoku eelā, — pee luxra kantora-durwim jauna wilks bilde pefahrt, darra finnamu wiſſeem lauzineeſſeem un ūrmes ūhpejeemi:

ka ūchi kantora itt wiſſada labbiba, linnu-ſehklas un linni tohp pirkli, un ka ūhyla tē labbu ūrku maſſah ūntiſſiggi ar wiſſeem teem darriht, kas pee wiina ūawu prezzi pahrdohs. Tee labbibas-, linnu-ſehklus- un linnu-pahrdeweji, kas var ūawu prezzi gribb dabbu ūabbi ūrku ūrku, lai ūlfatā ūebrauzoht pee Annes-wahrteem ūofauz to ūahrdi: „Pee jauna wilks“ un pee ta pee-teinahbs un ūeraſtahs; var to teem tohp apſohlihts, ka tee tūr ūabbi un ūntiſſiggi ūaps ap-zaħdati.

G. Wulfsohn, tā ūaults: Wilks.